

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет психології
Кафедра психології розвитку

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана факультету
психології з навчальної роботи
доц. Москаленко А. М.
«31» _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ
для здобувачів освітнього рівня
Бакалавр

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

01 «Освіта/Педагогіка»
014 «Середня освіта»
перший (освітньо-професійний)
«Середня освіта (історія)»
вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Булатевич Наталія Миколаївна, канд. психол. н., доцент

Пролонговано: на 20²¹/20²² н.р. Москаленко А. «31» 08 20²¹
(підпис) (ПІБ) (дата)
на 20²²/20²² н.р. Москаленко А. «31» 08 20²²
(підпис) (ПІБ) (дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)

Розробник(и): Булатевич Наталія Миколаївна, кандидат психологічних наук,
доцент, доцент кафедри психології розвитку

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри психології розвитку

 (Власова О.І.)

Протокол № 1 від «30» серпня 2020 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол № 1 від «31» 08 2020 року

Голова науково-методичної комісії (Корольов Д.К.)

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «11» 09 2020 року № 4

Голова науково-методичної комісії (підпис) Наталя ТЕРЕС

1. Мета дисципліни – підвищення рівня психологічної компетентності студентів шляхом опанування знаннями щодо психологічної природи особистості та навичками пізнання особистості учнів й інтерпретації їх поведінки, розвиток психологічної культури, що є основою для успішної та ефективної майбутньої професійної діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності).

1. *Знати* загальні основи філософії, етики та інших дисциплін гуманітарного циклу.
2. *Вміти* працювати з науковими джерелами інформації, вміти їх аналізувати, робити висновки та будувати гіпотези й припущення.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «*Психологія особистості*» належить до переліку вибіркових дисциплін підготовки здобувача і спрямована на знайомство з багатоманітним підходом до розуміння психології особистості людини, її індивідуально-типологічними та соціально-психологічними характеристиками, закономірностями та механізмами розвитку особистості в онтогенезі. В ході вивчення дисципліни слухачі знайомляться з найбільш відомими теоріями особистості (З.Фройда, К.Юнга, К.Хорні та ін.), навчаються застосовувати їх категоріальний апарат для самопізнання та пояснення поведінки та вчинків оточуючих, в першу чергу дітей та підлітків.

4. Завдання дисципліни полягає у формуванні у студентів *загальних та фахових компетентностей*:

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК 14. Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання історії, спрямованих на розвиток здібностей учнів.

ФК 18. Здатність брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень, суспільному житті, урегулюванні конфліктів ненасильницьким чином, функціонуванні та розвитку демократичних інститутів суспільства.

ФК 20.1 Здатність на основі засвоєних знань, умінь і навичок застосовувати новітні підходи до організації навчального процесу на уроках історії

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	знати предмет та завдання психології особистості, підходи до вивчення психології особистості	лекція, семінарські заняття, самостійна робота	робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна	10%

			<i>робота</i>	
1.2	знати структуру особистості, типологічні та соціально-психологічні особливості особистості учнів	<i>лекція, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота</i>	12%
1.3	знати періодизацію вікового розвитку особистості, особливості розвитку особистості на кожному віковому етапі, механізми та закономірності розвитку та соціалізації особистості	<i>лекція, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота</i>	12%
2.1	вміти аналізувати психологічні теорії особистості та застосовувати їх в практичній діяльності вчителя та повсякденних ситуаціях	<i>лекція, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота</i>	14%
2.2	вміти інтерпретувати поведінку учнів ґрунтуючись на науково обґрунтованих та доказових теоріях особистості	<i>лекція, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>робота над кейсом, усні відповіді, робота, підсумкова контрольна робота</i>	12%
3.1	(комунікація) вміти адекватно орієнтуватися в ситуації комунікативної взаємодії та працювати в команді	<i>лекція, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота</i>	10%
3.2	(комунікація) здатність виявляти толерантність та повагу до співрозмовників, колег та інших учасників комунікативної взаємодії	<i>лекція, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота</i>	10%
4.1	(автономність та відповідальність) усвідомлювати межі своєї психологічної компетентності та постійно її підвищувати	<i>лекція, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота</i>	10%
4.2	(автономність та відповідальність) застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності вчителя та повсякденних життєвих ситуаціях	<i>лекція, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>робота над кейсом, усні відповіді, підсумкова контрольна робота</i>	10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)									
ПРН 11. Вміти формувати критичне мислення в учнів.	+	+	+		+				+
ПРН 13. Уміти використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку учнів.	+	+	+	+	+	+	+		+
ПРН17. 17. Уміти застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання історії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.		+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 20. Вміти забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів в освітньо-виховному процесі та позаурочній діяльності, в літніх дитячих оздоровчих таборах.			+		+	+		+	+
ПРН 22. Формувати комунікаційну стратегію зі всіма учасниками освітнього процесу з дотриманням етичних норм.		+	+	+	+	+	+		+
ПРН 25. Виявляти психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації, психологічні особливості становлення характеру учнів, розвитку їх здібностей з метою діагностики, прогнозування ефективності та корекції педагогічного процесу.			+		+			+	+
ПРН 30.1. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі			+		+	+		+	

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання студентів:

Оцінювання під час навчального періоду:

1. Робота над міні-проектом: РН1.1; РН1.2; РН1.3; РН2.1; РН2.2; РН2.3; РН3.1; РН3.2; РН4.2. – 24/14 балів

2. Усні відповіді (участь в дискусіях, робота в міні-групах, активність учасників на занятті): РН1.1; РН1.2; РН1.3; РН2.1; РН2.3; РН3.1; РН4.1; РН4.2 – 28/17 балів

3. Підготовка та презентація групових міні-проектів: 28/17

4. Підсумкова контрольна робота: РН1.1; РН1.2; РН1.3; РН2.1; РН2.2; РН2.3; РН4.1; РН4.2 - 20/12 балів.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі заліку.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру та написання підсумкової контрольної роботи (максимальна кількість балів складає 100) і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання здійснюється у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» введено в дію наказом ректора №716-32 від 31 серпня 2018 року.

7.2. Організація оцінювання.

Оцінювання здійснюється впродовж семестру усіх видів робіт.

На аудиторних заняттях оцінюється активність учасників, участь в дискусіях та робота в міні-групах; в кінці вивчення курсу проводиться контрольне тестування; під час заліку відбувається презентація кейсів, з якими працювали студенти та їх оцінка. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 100.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять.

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
Частина 1. Особистість як предмет психологічного аналізу.				
1	Тема 1 Поняття особистості в психології. Методи діагностики особистості.	2	-	6
2	Тема 2. Структура особистості: індивідуально-типологічні та соціально-психологічні характеристики особистості	6	4	6
3	Тема 3. Теорії особистості у вітчизняній та зарубіжній психології	6	2	6
Частина 2. Розвиток та виховання особистості				
4	Тема 4. Загальна характеристика та періодизація психічного розвитку особистості.	2	2	6
5	Тема 5. Розвиток особистості від народження до підліткового віку	4	2	6
6	Тема 6. Розвиток особистості в підлітковому віці. Самосвідомість та Я-концепція підлітка.	4	2	6
7	Тема 7. Особистість в групі.	4	2	6
8	Тема 8. Виховання та розвиток особистості.	2	-	4
	ВСЬОГО	30	14	46

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Семінарських – **14 год.**

Самостійна робота – **46 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Власова О.І. Педагогічна психологія. Київ : Либідь. 2006. 400 с.
2. Психологія / Ю.Л. Трофімов та ін. ; за ред. Ю. Л. Трофімова. Київ : Либідь, 2001. 558 с.
3. Психологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. І.Ф. Романіка. Харків : Фоліо, 2012. 863 с.
4. Столяренко О.С. Психологія особистості : Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 280с.
5. Craig G.J., Vaucum D. Human Development. 9th ed. Prentice Hall, 2001. 736 p.
6. Fadiman J., Frager R. Personality and Personal Growth. 7th ed. Pearson, 2012. 480 p.
7. Myers D.J. & Twenge J.M. Social Psychology. 13 edition. New York : McGraw-Hill Education, 2019. 656p.
8. The Cambridge handbook of personality psychology / 2 edition. Ed. by Ph. J. Corr & G. Matthews. Cambridge University Press, 2020. 570 p.

Додаткові:

1. Берн Е. Ігри, в які грають люди / пер. з англ. К. Меньшикової. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 256 с.
2. Булатевич Н.М. Організація діяльності психологічної служби. Суми: СумДПУ, 2015. 445с.
3. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія. Київ : Геопринт, 2006. 400 с.
4. Психодіагностика розвитку особистості в умовах сімейної соціалізації : науково-методичний посібник / за ред. О. І. Власової, Н. М. Булатевич, В. Є. Луньова. Ontario: Accent Graphics Communication & Publishing (Canada). 2020. 323 с.
5. Терлецька Л.Г. Вікова психологія і психодіагностика: підручник. Київ : Видавничий дім «Слово», 2013. 608с.
6. Фройд З. По той бік принципу задоволення / Пер. з нім. Харків : Фоліо, 2019. 154 с.
7. Фройд З. Психологія сексуальності / Пер з нім.Є.Тарнавського. Харків : Фоліо, 2020. 160 с.
8. Фройд З. Тлумачення снів / Пер з нім. В.Чайковського. Харків : Фоліо, 2019. 608 с.
9. Юнг К.Г. Архетипи і колективне несвідоме / Пер. з нім. К.Котюк. Львів : Астролябія, 2018. 608 с.
10. Erikson E.H., Erikson J.M. The Life Cycle Completed (Extended Version): A Review. W. W. Norton & Company, 1998. 144p.
11. Horney K. The Neurotic Personality Of Our Time W. W. Norton & Company, 1994. 256p.
12. Rogers C.R. On Becoming a Person. A Therapist's View of Psychotherapy. Robinson, 2016. 432 p.

10. Додаткові ресурси:

Завдання для підготовки до семінарів, проектні та кейсові завдання можна отримати через реєстрацію у створеному для вивчення даної дисципліни Гугл-класі або через електронну пошту викладача bulatevich@ukr.net, bulatevich@knu.ua.